

כי בריך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וגו'. (כ"ב יז)
הברכות שנתברך אברהם אבינו אחרי עקדת יצחק היו בלי שום
תנאי. לא נאמר בהם, אם בחוקותי תלכו, ואם בקולי תשמעו, או אם
תאבו ושמעתם, ולשמוע מכלל הן — לאו.
וזהו שאנו מתפללים בכל יום ב' ה' בתפלת והוא רחום, „קולנו
תשמע ותחון וגו', זכור אשר נשבעת לאבותינו ככוכבי השמים ארבה את
זרעכם“, בלי שום תנאי, כלומר ואפילו אין אנו כדאים, אבל עליך
לשמור ולקיים את שבועתך שנשבעת לאבותינו.

ח י י ה

שמענו אדני, נשיא א' אתה בתוכנו במבחר קברינו
קבור את מתך. (כ"ג ו)

ולבסוף בקש אברהם את בני חת לדבר אל עפרון בן צוחר שיתן
לו את מערת המכפלה שבשדהו. והדבר צריך באור, כיון שענו בני
חת לאברהם, „איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבור מתך“, א"כ
למה הי' צריך לבקש מעפרון את שדהו, יכול הי' להביא את מתו ולקברו
במקום אשר יבחר לו?

אלא ידע אברהם אבינו, שאם יבוא לקבור מתו באחד השדות,
ידחהו בעל השדה שילך לשדה אחר, כי כשאומרים סתם, „איש ממנו
לא יכלה“, או „במבחר קברינו קבור את מתך“, עדיין לא הגיע
הענין לידי מעשה, ולכן רצה אברהם לדעת את שמו הפרטי של בעל
השדה, ואליו ישים דבריו, וע"כ אמר, אם באמת יש את נפשכם לקבור
מתי, אזי בבקשה מכם, ופגעו לי בעפרון בן צוחר, רוצה אני לבוא

מ ע ש י ל מ ל ד

השם. נבנה עלי' טירת כסף אלו ישראל שקראם כנפי יונה נחפה בכסף. ואם
דלת היא, אם דל הוא מלמסור נפשו על קדושת השם נצור עלי' לוח ארז.
מה צורה שבלוח ארז נוחה להתטשטש, כך אברהם איני משגיח עליו. אמר
אברהם, אני חומה, למסור נפשי על קדושת שמך, ולא אני בלבד אלא ושדי
כמגדלות, בני בניו חנני מישאל ועזרי' ודורו של ר' חנינא בן תרדיון וחבריו.
יתנו נפשם על קדושת שמך, לפיכך הייתי בעיניו כמוצאת שלום, שיצא שלום
מן הכבשן, ע"כ.

וכן הי' אומר, האדם צריך להיות חזק כחומה, העומדת על יסוד ובסיס
איתן „א מענש דארף זיין אייזען“, ואם דלת היא, פרוש, כדלת הסובבת על
צירה, „דרעה אהער, דרעה אהיך“, אזי א"א לבנות עלי' מאומה.

בדברים עם בעל שדה אחד ולא עם כל העדה, שלא אהי' בבחינת „זיל
הכא קא מדחי לי' וזיל הכא קמדחי לי'".

וישקול אברהם לעפרון וגו' ארבע מאות שקל כסף

עובר לפוחר. (כ"ג טז)

כמה פעמים נזכר ענין הקני' הזאת בתורה. „השדה אשר קנה
אברהם“, „בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען“, אמר יוסף לבית פרעה
בשם אביו יעקב, וברש"י שם, אר"ע כשהלכתי לכרכי הים היו קורין
למכירה כירה.

מכל זה אנו למדים, שכל אחד צריך להשתדל לשלם עבור מקום
קבורה, שד' אמותיו תהיינה קנויות לו, ולא שיתנו לו במתנה (א).

תולדות

ויתרוצצו הבנים בקרבה וגו' (כ"ה כב)

עוד בטרם נולדו התחילה המלחמה בין יעקב ועשו, וכצאתם
לאור עולם כבר החזיק יעקב בעקב עשו. ללמדנו, כי מתמיד מוכן עשו
לרמוס את יעקב, אלמלא לא החזיק זה האחרון בעקבו.

ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה. (כ"ה לב)

לפלא הדבר, את הצדיק מביאה הזכרת יום המיתה לידי תשובה
ויר"ש, ואצל עשו להפך, מכיון שהוא הולך למות, ע"כ מה לו
ולכורה? (אא).

מעשי למלך

א. וכשנסתלק חתן הח"ח זצ"ל, הגה"צ רצ"ה לעזינגסאָהן זצ"ל ברוסיא,
הקפיד הח"ח, שהחברא קדישא תקבל כסף עבור מקום קבורתו, למרות מה
שהח"ק רצו לתת לו מקום במבחר קברותיהם, בראוי לגאון וקדוש כמוהו, אבל
הח"ח הפציר בהם לקחת כסף, ונמוקו בפיו, כי התורה חזרה כמה פעמים על
ענין מערת המכפלה, „אשר קנה“ שמע מינה שצריכים לקנות.
אא) והבאור הוא, מפני כי הצדיק מקיים מאמרו של ר"י באבות
פ"ד, העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העוה"ב, התקן עצמך בפרוזדור, כדי
שתכנס לטרקלין.

ודרך אנשי נמוס, כשצריכים להופיע לפני איש רם המעלה, מכינים הם
א"ע במלבושי כבוד, ואם מתרמי שהמלך בעצמו הזמין אנשים אצלו לבית המלכות
לא ירפו ממלאכת ההכנה ימים רבים, כי הלא עליהם להכנס לחצר המלכות
ולדבר עם המלך.

ואם התנא אומר לנו, שאנו צריכים להכין עצמנו משך שבעים ולפעמים